

A HTMT HÍREI

Megjelent a REGIO 2021/4. száma

A REGIO, negyedévenként megjelenő tudományos folyóirat legújabb száma zsidó cserkészlet és az oktatás és társadalmi pozíciók témában közöl tanulmányokat. [...] Köztük Lendák-Kabók Karolina, az MTA külső köztestületének tagjának: A társadalmi nemi szempontú különbségek a vajdasági kisebbségi érettségizők pályaválasztása során; Sütő Zsuzsanna: A lemorzsolódás és a perzisztencia hatástényezői Közép-Európa kisebbségi magyar felsőoktatási intézményeiben... [...] Továbbá kritikák és recenziók olvashatóak számos, a közelmúltban megjelent, a folyóirat küldetésének megfelelő, nemzeti és a kisebbségi kérdéstről szóló kötetekről...” Forrás: Elkh.hu: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) >

Silye Lóránd előadása

Silye Lóránd geológus, őslénykutató, BBTE Kolozsvári oktatója, az MTA külső köztestületének tagja A Szent László (kő)penzkek titkai címmel, 2022. január 27-én 18.00 órától tartja előadását online. [...] Kalotaszeg környékének legjellemzőbb ősmaradványát a tudomány Nummulites, a legendák és a népnyelv Szent László pénze néven ismeri. E fosszilis egysejtű egymásra települt vázai több méter vastag és több 10 kilométer kiterjedésű Nummulites felhalmozódást hoztak létre kb. 39 millió évvel ezelőtt, a földtörténet egyik kivételesen érdekes időszakában. Az előadás ennek a képződmények a titkait igyekszik feltárni a legújabb geológiai kutatások eredményeire alapozva...” Forrás: Kab.ro: [teljes cikk](#) >

Konferenciafelhívás: AGORA - a KAB éves tudományos konferenciasorozata

A Kolozsvári Akadémiai Bizottság három konferenciát (Társadalom- és bölcsészettudományok, Természet- és műszaki tudományok, Élettudományok) szervez 2022 első félévében, amelyre várja a köztestületi tagok és a külső tagok jelentkezését. A konferenciák célja az MTA romániai köztestülete recens kutatásainak a felmutatása, illetve a tudományterületeken belüli szaktudományok képviselői (egyében a KAB szakbizottságai) közötti tudományos kommunikáció, közreműködés elősegítése. Jelentkezési határidő: 2022. január 20...” Forrás: Kab.ro: [teljes cikk](#) >

ROMÁNIA/ERDÉLY

Veszélyezteteti a színházak működését a megnövekedett gázszámla

Nyolcszor nagyobb összeget kell fizetnie a gázellátásért a Kolozsvári Állami Magyar Színháznak (KÁMSZ), ami elviszi a költségekre szánt keret jelentős részét – mondta el kedden Tompa Gábor igazgató. A kincses városi teátrum vezetője rámutatott: a megnövekedett gázszámla akár a színház tevékenységét is veszélyeztetheti, hiszen a szolgáltatások díját is a produkciós költségekből kell elvonni. Tompa Gábor szerint valamennyi színház hasonló helyzetben van Romániában, így mindenképp központi beavatkozásra lenne szükség...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) >

Vélemény és politikum: Kirekesztő nyilatkozat és törvénytervezet magyarországi mintára?

Kissé furcsállom manapság, hogy az erdélyi magyar nyilvánosság oda jutott, hogy már ejnyebejnyézni is elfelejt akkor, amikor például karácsonyra a történelmi magyar egyházak belerúgnak a közösség egy jelentős részébe. Egy MTI-hír szintjén azért itthon is megjelent, hogy “az erdélyi történelmi egyházak is kiállnak a házasság védelméért”. A hír értelme pedig, hogy december első heteiben a magyarországi egyházak már elfogadták ezt a nyilatkozatot, igaz, némi felháborodás közepette. [...] Az erdélyi magyar egyházak azonban már az idézett [...] mondattal együtt írták alá a nyilatkozatot, itthon pedig ezidáig egyetlen egyház egyetlen tagja sem fogalmazott meg nyilvánosan különvéleményt. [...] Holott a fiatalok nem gyűlöltre vágnak, jól mutatja ez az is, hogy az RMDSZ választásról választásra mennyire kínlódik azon, hogy az ultrakonzervatív elveivel valahogy becsatornázza őket. [...] Az Erdélyi Magyar Szövetség (EMSZ) és az RDMSZ azt állítja, hogy a gyerekeket meg kell védeni...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) >

Az Országos Régészeti Bizottság nem engedélyezte, hogy ráépítsenek a nagyváradi vár közelében feltárt romokra

A tervezettnél kevesebb gépkocsi fér majd be a nagyváradi vár elé, az ortodox székesegyház köré építendő mélygarázsba, mivel az Országos Régészeti Bizottság nem hagyta jóvá, hogy ráépítsenek az ott feltárt leletekre. [...] Az Országos Régészeti Bizottság nem

volt elragadtatva a polgármesteri hivatal által az archeológiai feltárást lezáró jelentéstől: az ásásokat a „felületes” jelzővel illették, a kutatási módszerről pedig azt írták, hogy nem éri el „a bevált archeológiai szabványok” színvonalát. A terület előírta, hogy a majdani építési területen található távfűtési építmények elbontása a régészek felügyelete mellett történjen. [...] A Körösvidéki Múzeum régészei középkori eredetű és a Habsburg-uralom korai időszakából származó leletekre bukkantak. Az ásási területnek a vár felé eső részén az egykori Péntekhely nevű település maradványai kerültek napvilágra, köztük egy román- és egy gótikus stílusú templom romjai, míg a városközpont felőli részen masszív falakra bukkantak, melyekkel az 1700-as években egészítették ki a vár védműveit...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Beszélgetés: Díjnyertes gyermekterápiás találmány

Különösen hasznos, összerakható formákat tervezett diplomadolgozatában Pataki Katalin, a Marosvásárhelyi Művészeti Líceum egykori diákja, a budapesti Moholy-Nagy Művészeti Egyetem formatervező szakos hallgatója. Munkáját több diplomával és egy szakmai versenyen is díjazták. A Talky játék elemeivel a gyermekek lemodellezhetik családjukat. Az összeállított formák segítségével a gyermekterapeuta pszichológusok képet kaphatnak a családon belüli viszonyokról, az esetleges lelki sérülésekről, amelyekről a kiskorúak nem tudnak beszélni. A találmányról a szerzővel beszélgettünk. [...] Lazsádi Csilla marosvásárhelyi játékkerapeuta, az MTA külső köztestületi tagja (egyetemi adjunktus a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Karán) lett a projekt szakmai konzulense. [...] Az elméleti kutatás alapján Pataki Katalin pozitív és negatív formákat, karaktereket tervezett, amelyek megtestesíthetik a gyermek felfogásában a „gonoszt és a jót”. A tervezés különböző szakaszaiban a figurákat, ezeknek használatát 4–6 éves korú gyermekekkel tesztelték...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Ismertető: Lukács József, a kolozsvári egyetem első korszakának emléket állító kiállítás

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) Egyetemtörténeti Múzeumának tudományos munkatársát arra kértük, ismertesse a Szabók bástyájában továbbra is látogatgató, a kolozsvári felsőfokú oktatási intézmény történetét bemutató kiállításról. A múzeográfus az egyetemet bemutató kiállítás egyik különlegességéről is beszél...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Cikksorozat: A Székely Határőr Emlékközpont bemutatása

Történelmünk rovatunkban folytatjuk a Szépvízért Egyesület által létrehozott, tavaly augusztus közepén Csíkszépvízen megnyílt Székely Határőr Emlékközpont bemutatását. A számos magyarországi és erdélyi szakember közreműködésével, Nagy József történész, az MTA külső köztestületi tagjának szakmai irányításával, Bálint Ferenc történész forgatókönyve alapján összeállított kiállítás anyagából az előzőekben áttekintettük a földszinti részt, azaz a középkori időszakot, az Erdélyi Fejedelemség korát és a Habsburg-uralom kezdeti periódusát. Ezúttal megkezdjük az emeleten berendezett termek ismertetését. Azért éppen most, mert a falutörvényeket érintő tárlatrész után a székely határőrvidék megszervezésének körülményeit tárják elénk...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >](#)

Gyászír: Ágoston Vilmos marosvásárhelyi születésű esszéíró, irodalomkritikus

Elhunyt 2022. január 2-án Amerikában, Texas államban Ágoston Vilmos író, filozófus. Marosvásárhelyen született 1947. július 8-án, középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte, majd Kolozsváron a Babeş-Bolyai Tudományegyetem filológia karán végzett angol-magyar szakon. [...] Az Utunknál kezdte irodalmi pályáját 1969-ben, kritikái jelentek meg az Utunk, Korunk, Igaz Szó, A Hét, Ifjúmunkás, Hargita hasábjain. Összeállította Kimaradt Szó címmel (1979-ben) a fiatal költők antológiáját; az Ifjúmunkás és az Igaz Szó Irodalmi Köre közös marosvásárhelyi ülésén elhangzott előadását “Lássuk, miért gyűltünk össze” címmel közölte az Ifjúmunkás (1980/21.). Tagja volt a Limes Körnek is (a Ceausescu-féle parancsuralommal szembe forduló magyar értelmiség egyik csoportja)...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Székelyföldre vezet a PIM Irodalmi Karavánjának első útja

A Nemes Nagy Ágnes-centenárium mellett 2022-ben elindul a Petőfi Kulturális Ügynökség és a Petőfi Irodalmi Múzeum Irodalmi Karaván elnevezésű rendezvénysorozata, amelynek célja megmutatni a magyar nyelv és irodalom egységét, határok nélkül bemutatni a kortárs szerzőket. [...] Az Irodalmi Karaván első utazása január 25. és 28. között lesz Székelyföldön a magyar kultúra napjához kapcsolódva...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Hozzáférhetővé a Szlovákiai magyar gyerekjátékok és szokásdallamok adatbázisa

Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia kiemelt feladatának tekinti a gyerekek hagyományszeretetre való nevelését. E szellemben január 3-án vált hozzáférhetővé a Szlovákiai magyar gyerekjátékok és szokásdallamok adatbázisa. Az egyedülálló anyagot minden pedagógus eredményesen használhatja az egész Kárpát-medencében és a diaszpórában egyaránt. A kezdeményezést Illés Gábor

kulturális szervező, a Hálózat munkatársa foglalja össze. [...] Négy oktatónk – akik jelentős tapasztalatot szereztek a pedagógusok továbbképzésében – vállalta az elkészítését. [...] Egy példával illusztrálnám: egy óvónő – koncepciója szerint – évszakhoz és korosztályhoz illő játékokra kereshet rá, vagy az ünnepkörhöz köthető gyerekjátékok és népszokásokhoz tartozó dallamok közül választhat. Így a pedagógus nemcsak játékokban, hanem énektanításban is gondolkodhat...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Kötet: Egy határszélre szorult település hiánypótló monográfiája

Hydwegtől Ipolyhídvégig címmel Ipolyhídvég önkormányzata hiánypótló monográfiát adott ki a nagykürtösi járásbeli községről. Csáky Károly, a Felvidék.ma is publikáló helytörténész, etnográfus a munkásságát jellemző precizitással és elhivatottsággal, olvasmányos tényismertetéssel írta meg Ipolyhídvég múltját felölelő kötetét. A műves, több mint háromszáz oldalas monográfia tizenegy fejezetben ismerteti Ipolyhídvég történelmét, fekvését, természeti kincseit, valamint a szakrális, kulturális és néprajzi értékeit. [...] A kiadvány lapjain a ma alig hatszázötven lelket számláló falu különös történelme rajzolódik ki. Az első hét fejezet a történelem sodrásában való megmérettetéséről szól. A további fejezetek az egyházi, oktatási, kulturális életet, valamint a néprajzi értékeket öleli fel...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Kötet: Akiket Kassa megérintett

Szaszák György, aki abból az alkalomból, hogy ötven éve lépett a rögös – és azóta alaposan devalválódott – újságírói pályára, száz írását tette közzé, melyeket hét fejezetbe rendezett. Ezek zöme interjú, melyek részben meg is jelentek. A borító hátlapján olvasom a szerző önvallomását: „Mivel 50 éve magyar publicistaként élek Kassán – hol az Új Szó [1971–94], a Pátria Rádió, a Magyar Távirati Iroda, a Szlovák Televízió magyar szerkesztősége, valamint a Duna Televízió külső munkatársaként és az amikassa.sk hírportál szerkesztőjeként –, ezért a szeretett városomról szóló ötödik könyvemben – talán már afféle összegzőként is – 100 érdekes témát ajánlok most a figyelmükbe. [...] A szerző hiszi, találkozásai nem véletlenek, s így sok mindenkivel sorsszerűen beszélgetett. Birtokába kerültek Fábry Zoltán levelei is 1922-ből és 1945-ből...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Videó: Közvita az alkotmánymódosításról

Az Emberi és Kisebbségi Jogi, valamint Társadalmi Dialógusért Felelős Minisztérium a tartományi kormánnyal, azaz a Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi – Nemzeti Közösségi Titkársággal megszervezte a második társadalmi párbeszédet az alkotmány igazságügyre vonatkozó módosításairól, amelyről a polgárok január 16-án döntenek majd a népszavazáson. [...] Mint ismeretes, a polgárok január 16-án nyilváníthatják ki véleményüket a referendumon arról, hogy támogatják-e az alaptörvény igazságügyi előírásainak módosítását, melynek lényege, hogy a bírokat és az ügyészeket nem a politika, a képviselőház, hanem a legfelsőbb bírói és ügyészi tanácsok választják majd meg, amennyiben jóváhagyják a polgárok az európai előírásokkal összhangban lévő változtatást...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Horvát Nemzeti Tanács üdvözölte az etnikai indíttatású büntetett elítélő bírósági döntést

A Horvát Nemzeti Tanács (HNV) üdvözli az ítéletet a Zoran Brajković, a szabadkai horvát közösség tagja és családtagjai ellen elkövetett etnikai indíttatású támadás ügyében. [...] A szabadkai Felső Bíróság nemrégiben hozott ítélete, amely B.P.-t három hónap házi őrizetre ítélte. [...] Az első pozitív kimenetelű ítélet a Szerb Köztársaságban élő horvát közösség tagjait ért etnikai indíttatású támadások ügyében, írja a HNV...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Nincs többé korlátozás az államilag támogatott lombikbébi-programnál

Bár a petesejt lefagyasztásának nagy jelentősége van, Szerbiában még mindig tabunak számít, és a nőknek csak kis százaléka dönt úgy, hogy megteszi ezt a lépést. Szerbiában a petesejtek tárolása nem része az egészségbiztosításnak: 500 eurót kellett érte fizetni. Ezt az eljárást leginkább azok a párok alkalmazzák, akik lombikbébi-programban vesznek részt. Azonban ez a folyamat 2022-től ingyenes és korlátlan lesz...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Interjú: Roncsák Petrovics Erika, iskolapedagógus oktatási segédlete

Roncsák Petrovics Erika iskolapedagógus tíz évvel ezelőtt jelentette meg Kreatív oszi című oktatási segédletét, és most megjelent a Több mint kreatív oszi című kibővített kézikönyv osztályfőnökök és tanárok számára, az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesületének kiadásában. [...] Milyen egy jó tanár, milyen egy jó osztályfőnök? Erről is kérdeztem a szerzőt. [...] Az első

kiadásból főleg az osztályfőnökök meríthettek, most pedig már tanárok, műhelyvezetők is inspirálódhatnak. Az első egy hetvenoldalas verzió volt, ez pedig majdnem a duplája, s visszatekintve az elmúlt tíz évre azóta én magam is tanultam, új módszerekkel ismerkedtem. [...] Onnan jött az újrakiadás ötlete, hogy a tanárok keresték az előző kiadást, de már elfogyott, fénymásolgatni kellett. A mi vidékünkön kevés hasonló jellegű kiadvánnyal találkozni magyar nyelven. Egyelőre 3000 példánnyal nyomtattunk belőle...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Török István, képzőművész

Török István egész életében kitartóan és szívből dolgozott, számos kiállítása és elismerések tömkelege bizonyítja fáradhatatlan alkotói munkásságát. A mai napig képzőművészeti szakköröket vezet Palicson és Szabadkán is. [...] Török Istvánnal azokról a nagyméretű képekről beszélgettünk, amelyeket nagylelkűen jótékony célra bocsájtott vagy elajándékozott mintegy 50 év leforgása alatt: Pontosabban 1969 és 2019 között. [...] A legkorábbi emléke e tekintetben 1969-re nyúlik vissza, amikor is egy belgrádi segélyszervezetnek kínált fel egy általa készült festményt...” Forrás: Magyarország.rs: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

A SMOSZ őszi közgyűlése

A Svédországi Magyarok Országos Szövetsége az október 2-i hétfőjén tartotta meg őszi közgyűlését a Hälleberga Tábortanyán. [...] A közgyűlést Bihari Szabolcs elnök nyitotta meg, majd a napirendi pontok közgyűlés általi elfogadása után megkezdődött maga a gyűlés. [...] Madarassy Enikő beszélt egyesületük, az Ághegy átformálásáról – tevékenységüket új formába öntik, új névvel és új szellemiséggel. Az Ághegy és az EKE jogutódjaként megalakították az SMKTT-t (Skandináviai Magyarok Kulturális és Tudományos Társasága). [...] Szöllősi Antal beszámolt az Északi Magyar Archívumban történő munkájukról: folytatják a katalógizálást, folyamatosan kapnak dokumentumokat. [...] Bihari Szabolcs elnök beszámolójában kilenc pontban foglalta össze a SMOSZ kiemelkedő feladatait az elmúlt időszakból: A tagság és taglétszám kérdése kiemelkedően fontos, és nagyon nehéz feladat...” Forrás: Szmosz.org: [teljes cikk >](#)

Évértékelő: A Külföldi Magyar Cserkészszövetség 2021-es éve

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség elnöke, Lendvai Lintner Imre beszámolt a mögöttünk álló időszak sikereiről és nehézségeiről, hiszen mindkettőből akadt bőven. [...] Nagyon jó egy szervezetet úgy vezetni, hogy nem a tűzoltással, hanem a terjeszkedéssel, az építkezéssel és a továbbfejlesztéssel kell foglalkozni.” – A KMCSSZ elnöke örömtelien látja a tendenciát, miszerint növekszik a cserkészek tagsági létszáma Észak- és Dél-Amerikában, Nyugat-Európában, Ausztráliában és a Kárpát-medencében, új csapatok is létesülnek. [...] A szövetség legnagyobb méretű rendezvényére több mint 1000 cserkészt várnak. A KMCSSZ bál hagyománya 1963-ra nyúlik vissza, az utóbbi időben pedig két évente gyűlnek össze a mulatságra. [...] Talán a leghihetlenebb volt online térbe átültetni az akadályversenyt, de a cserkészeknek ez is sikerült. Május végén versenyeztek egymással az őrsők, a tematika Széchenyi és a reformkor volt. Minden gyerekcsapat a saját településén végezte el a feladatot, erről videót készítettek, és a közös felületre küldték be értékelésre...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)